

PREDŠKOLSKA USTANOVA
"NATA VELJKOVIĆ"
KRUŠEVAC

AKT O PROCENI RIZIKA

PROCENU IZRADIO: Društvo za usluge u oblasti zaštite „TEHPRO“ d.o.o.
Beograd – Železnik, Jugoslovenska 2

Stručno lice: Branko Radonjić, dipl. inž. ZNR

DRUŠTVO ZA USLUGE U OBLASTI ZAŠTITE „TEHPRO“ d.o.o.

11250 Beograd
Jugoslovenska 2
www.tehpro.co.yu

Tel/faks: 25 80 75; 25 80 795; 25 80 778
E-mail: office@tehpro.co.yu

Period izrade procene rizika
Avgust – Decembar 2007.

Zavodni broj:

Datum upisa u Zavodnu knjigu:

Pečat i potpis naručioca: _____

Pečat i potpis odgovornog lica "TEHPRO": _____

S A D R Ž A J

I	OPŠTI PODACI O POSLODAVCU.....	3
II	PODACI O PRAVNOM I ODGOVORNIM LICIMA KOJA SU IZVRŠILA PROCENU RIZIKA.....	4
	1. Podaci o pravnom licu koje je izvršilo procenu rizika.....	5
	2. Licenca pravnog lica koje je izvršilo procenu rizika.....	6
III	PROPISI I STANDARDI KOJI SU KORIŠĆENI U POSTUPKU PROCENE RIZIKA.....	7
IV	UVOD.....	8
V	PRIKAZ POSTUPKA DONOŠENJA AKTA O PROCENI RIZIKA.....	13
VI	PRIKAZ METODA KORIŠĆENIH ZA PROCENU RIZIKA.....	15
	1. Prikaz RB Tehpro kombinovane metode za procenu rizika.....	16
	2. Prikaz metode KINNEY.....	19
VII	PRIKAZ DELATNOSTI, ORGANIZACIJE I POSTOJEĆEG STANJA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU U PU „NATA VELJKOVIĆ“.....	21
	1. Prikaz delatnosti.....	22
	2. Sredstva za rad - lokacija, razmeštaj objekata.....	22
	3. Organizacija rada.....	22
	4. Analiza povreda na radu za period 2004 - 2006 godina.....	24
	5. Analiza apsentizma za 2006. godinu.....	28
VIII	REZULTATI PROCENJENIH RIZIKA.....	32
IX	POSEBNI ZDRAVSTVENI USLOVI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI ZAPOSLENI NA RADNOM MESTU SA POVEĆANIM RIZIKOM ILI ZA UPOTREBU, KORIŠĆENJE I RUKOVANJE ODREĐENOM OPREMOM ZA RAD.....	39
X	OSNOVE DALJEG UPRAVLJANJA RIZICIMA.....	41
	1. Održavanje sredstava za rad u ispravnom stanju, pregledi i ispitivanja.....	42
	2. Obezbeđivanje propisanih uslova za bezbedan i zdrav rad u radnoj okolini.....	44
	3. Osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.....	46
XI	SREDSTVA I OPREMA ZA LIČNU ZAŠTITU NA RADU.....	49
XII	IZMENE I DOPUNE AKTA O PROCENI RIZIKA.....	54
XIII	ZAKLJUČAK.....	55
XIII	NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIH U SA REZULTATIMA PROCENE RIZIKA.....	58
	PROCENA RIZIKA PO KONKRETNIM RADNIM MESTIMA.....	1 - 165
	PRILOG UZ AKT O PROCENI RIZIKA.....	1 - 40

I OPŠTI PODACI O POSLODAVCU

**Naziv: PREDŠKOLSKA USTANOVA
"NATA VELJKOVIĆ"- KRUŠEVAC**

Sedište: KRUŠEVAC, Bosanska br. 21

Registarski broj/Matični broj: 07269617

PIB: 100477634

Pretežna delatnost: 85321

Direktor: Vesna Živković, spec.strukovni vaspitač

II PODACI O PRAVNOM I ODGOVORNIM LICIMA KOJA SU IZVRŠILA PROCENU RIZIKA

1. Podaci o pravnom licu koje je izvršilo procenu rizika

Procenu rizika i izradu Akta o proceni rizika za sva radna mesta u radnoj okolini Ustanove za predškolsko vaspitanje, obrazovanje i ishranu dece "Nata Veljković"- Kruševac izvršio je stručni tim **Društva za usluge u oblasti zaštite „TEHPRO“ d.o.o., Beograd – Železnik, Jugoslovenska br. 2**, u saradnji sa timom konsultanata iz redova zaposlenih kod Poslodavca.

„TEHPRO“ d.o.o. je upisano u Registar privrednih subjekata (Rešenjem Agencije za privredne registre BD 28382/2005 od 12.07.2005), poseduje Licencu za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, izdatu Rešenjem ministra rada, zapošljavanja i socijalne politike br. 164-02-00034/2006-01.od 15.01.2007.godine.

Odredbom čl. 3. i 4 Ugovora o angažovanju **“TEHPRO”d.o.o** određen je stručni tim koji je odgovoran za sprovođenje postupka procene rizika i isti čine:

a) Stručni tim procenjivača rizika preduzeća **“TEHPRO”d.o.o.**:

1. Radonjić Branko, dipl. ing ZNR, stručno lice - vođa tima, - Uverenje o položenom stručnom ispituo praktičnoj osposobljenosti za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu br.152 – 02 – 00358/2006-20, od 10.10.2006.god.
2. Milutin Jelić, direktor centra za edukaciju,
3. Jelena Paunović, dr. sci.med.spec.medicine rada,
4. Olivera Despotović, prof. Odbrane, samostalni referent zaštite,
5. Dušan Miočinović, dipl. ing. fiz. hem.
6. Vojislav Zelić, viši predavač logistike, stručni saradnik,
7. Mirjana Veličković, dipl.inž.elek.
8. Milomir Lukić, dipl. inž. elek.
9. Vukoje Stanić, dipl. ing tehn.
10. Anđelko Baskić, dipl. ing. maš.
11. Saša Jelić, dipl. sociolog, sekretar tima

b) Saradnici/konsultanati iz redova zaposlenih kod Poslodavca:

1. Zoran Janković, referent bezbednosti i zdravlja na radu, PPZ i odbrane.

2. Licenca pravnog lica koje je izvršilo procenu rizika

Образак 1

Република Србија

МИНИСТАРСТВО РАДА, ЗАПОШЉАВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ПОЛИТИКЕ

На основу Решења министра рада, запошљавања и социјалне политике, издаје се

ЛИЦЕНЦА

за обављање послова безбедности и здравља на раду

**ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОТИВПОЖАРНИ ИНЖЕЊЕРИНГ,
ПРОИЗВОДЊУ И ИНТЕГРИСАНЕ СИСТЕМЕ
ЗАШТИТЕ ТЕХПРО БЕОГРАД ЖЕЛЕЗНИК**

(Назив правног лица или предузетника)

БЕОГРАД ЖЕЛЕЗНИК, ЈУГОСЛОВЕНСКА 2

(Адреса и седиште)

164-02-00034/2006-01

(Број Решења)

У Београду 15.01.2007.год.
(датум)

п/о Министар

Деравски? Брфоли

III PROPISI I STANDARDI KOJI SU KORIŠĆENI U POSTUPKU PROCENE RIZIKA:

- Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu (*Sl. glasnik RS*, br. 101/05.);
- Direktiva Saveta EU 89/391;
- Zakona o radu (*Sl. glasnik RS* br. 24/05 i 61/05);
- Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini (*Sl. glasnik RS*, br.72/06 i 84/06);
- Smernice za procenu rizika EU ISBN 92-827-4278-4 iz 1996;
- Pravilnik o opštim merama zaštite na radu za građevinske objekte namenjene za radne i pomoćne prostorije (*Sl. glasnik SRS*, br. 29/87);
- Pravilnik o opštim merama zaštite na radu od opasnog dejstva električne struje u objektima namenjenim za rad, radnim prostorijama i na radilištima (*Sl. glasnik SRS*, broj 21/89);
- Pravilnik o predhodnim i periodičnim lekarskim pregledima zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom(*Sl. Glasnik RS*, br. 120/07).
- Pravilnik o zaštiti na radu pri održavanju motornih vozila i prevozu motornim vozilima (*Sl. list SFRJ*, broj 55/65);
- Pravilnik o opremi i postupku za pružanje prve pomoći i organizovanju službe spasavanja u slučaju nezgode na radu (*Sl. list SFRJ*, broj 21/71);
- Pravilnik o bližim uslovima za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova za decu („*Sl. glasnik RS*“, br. 50/94 i 6/96).
- Pravilnik o merama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad (*Sl. list SFRJ*, broj 18/91);
- Pravilnik o postupku pregleda i ispitivanja opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline (*Sl. glasnik RS*, br. 94/06 i 108/06);
- Pravilnik o merama i normativima zaštite na radu od buke u radnim prostorijama (*Sl. list SFRJ* br. 27/92);
- Pravilnik o zaštiti na radu u poljoprivredi (*Sl. list SFRJ*, broj 34/68);
- Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala (*Sl. glasnik SRS*, br. 51/88);
- Pravilnika o zaštiti na radu pri utovaru tereta u teretna motorna vozila i istovaru tereta iz takvih vozila (*Sl. list SFRJ*, br. 17/66);
- Pravilnik o sanitarno – higijenskim uslovima za objekte u kojima se obavlja proizvodnja i promet životnih namirnica i predmeta opšte upotrebe (*Sl. glasnik RS* br.6/97);
- Pravilnik o posebnoj radnoj odeći i obući lica koja u proizvodnji i prometu dolaze u neposredni dodir sa životnim namirnicama i lica koja rada u proizvodnji i prometu sredstava za održavanje lične higijene, negu i ulepšavanje lica i tela (*Sl. glasnik SRS* 22/74);
- Pravilnik o evidencijama u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu (*Sl. Glasnik RS*, br. 62/07).
- ISO standard OHSAS 18001 – 1999. godina.

IV UVOD

Sistem bezbednosti i zdravlja na radu zasnovan je na primeni principa prevencije od povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog koji se sprovede pre početka rada na radnom mestu i u radnoj okolini. Ovaj princip prevencije profesionalnih rizika promovisan je direktivama novog pristupa EU (*Direktiva Saveta 89/391/EEC* od 12 juna 1989. godine, o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlja radnika na radu, kao i ostale posebne direktive donete po osnovu čl. 16. ove Direktive).

Međutim, i druga dokumenta EU promovišu uvođenje sistema procene rizika i to:

- Rezolucija Saveta o bezbednosti, higijeni i zdravlju na radu od 21 decembra 1987. godine (OJ. No. S 028. 03/02/1988 P.);
- Strategija Zajednice za bezbednost i zdravlje na radu, za period 2002 do 2006. godine.

Sistem procene rizika promoviše se i dokumentima MOR-a, a naročito *Evropskom socijalnom poveljom* iz 1996. godine i *Smernicama za procenu rizika EU*, Luksemburg, 1996. godine.

Preduslov za uspešnu primenu i sprovođenje mera za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu i u radnoj okolini kod poslodavca je procena rizika od povreda na radu ili oštećenja zdravlja, odnosno oboljenja zaposlenog.

Procena rizika od povreda na radu ili oštećenja zdravlja, odnosno oboljenja zaposlenog zasniva se na utvrđivanju štetnosti i opasnosti na radnom mestu i u radnoj okolini koje mogu da uzrokuju povredu na radu i/ili profesionalno oboljenje i verovatnoću njihovog događanja.

Akt o obavljenoj analizi i proceni štetnosti i opasnosti odnosno rizika od povreda na radu ili oštećenja zdravlja, odnosno oboljenja zaposlenog predstavlja osnovni dokument u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kojim poslodavac sagledava ukupno stanje uslova rada na svakom radnom mestu i u radnoj okolini i utvrđuje mere i prioritete u smislu poboljšanja uslova rada i otklanjanja rizika i/ili njihovo svođenje na najmanju moguću meru.

Odredbom člana 13. *Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu* („Sl. glasnik RS“, br. 101/2005) utvrđeno je:

- Poslodavac je dužan da donese akt o proceni rizika u pismenoj formi za sva radna mesta u radnoj okolini i da utvrdi način i mere za njihovo otklanjanje.
- Poslodavac je dužan da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti i štetnosti i promene nivoa rizika u procesu rada.
- Akt o proceni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mestu i u radnoj okolini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog.

Način i postupak procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini propisan je Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini („Sl. glasnik“ RS br. 72/2006)

Akt o proceni rizika neophodan je poslodavcu da u svakom trenutku ima uvid u stanje bezbednosti i zdravlja odnosno uvid u primenjenost propisanih mera za bezbedan i zdrav rad njegovih zaposlenih.

Radi jednoobraznosti i jedinstvenosti u posmatranju i analiziranju rizika od povreda na radu ili oštećenja zdravlja, odnosno oboljenja zaposlenog na radnom mestu i u radnoj okolini, Zakonom su uvedene određene definicije, kao npr:

Rizik — jeste verovatnoća nastanka povrede, oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog usled opasnosti ili štetnosti.

Poznato je da je *rizik* (kvantitativan pojam) od povreda na radu i profesionalnih oboljenja odnosno oboljenja ili oštećenja zdravlja zaposlenog uslovljen verovatnoćom njihovog nastanka i težinom (ozbiljnošću) povrede odnosno profesionalnog oboljenja.

- **Visina rizika** proizilazi iz verovatnoće da opasnost ili štetnost prouzrokuje manju ili veću štetu odnosno povredu na radu ili profesionalno oboljenje.
- **Opasnost** - jeste okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog.
- **Opasna pojava** - jeste svaki događaj kojim su ugroženi ili bi mogli da budu ugroženi život ili zdravlje zaposlenog ili postoji opasnost od povređivanja zaposlenog.

Na osnovu utvrđenih štetnosti i opasnosti na radnom mestu i u radnoj okolini i procenjenih rizika od mogućih povreda, profesionalnih oboljenja ili oboljenja u vezi sa radom, poslodavac je dužan da aktom o proceni rizika utvrdi organizaciju sprovođenja mera za otklanjanje rizika i primenu mera kojim osigurava bezbedan i zdrav rad zaposlenih. Naravno, sprovođenje mera utvrđenih aktom o proceni rizika predstavljaju prava, obaveze i odgovornosti, kako odgovornih lica tako i zaposlenih, svakog zaposlenog u svom delokrugu rada.

Akt o proceni rizika služi licu za bezbednost i zdravlje na radu kao osnov za sastavljanje i izradu odgovarajućih pisanih uputstava, instrukcija, nalogai sl., pomoću kojih se obezbeđuje obavljanje rada zaposlenih na bezbedan način u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Vežano za sve napred navedeno, Zakonom je utvrđeno niz obaveza poslodavca, koje proističu po osnovu procenjenih rizika, kao npr.:

- Poslodavac je dužan da aktom o proceni rizika, na osnovu ocene službe medicine rada, odredi posebne zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mestu u radnoj okolini ili za upotrebu pojedine opreme za rad (član 16. stav 1 Zakona).
- Poslodavac je dužan da obezbedi, na osnovu akta o proceni rizika i ocene službe medicine rada, propisane lekarske preglede zaposlenih na radnom mestu sa povećanim rizikom u skladu sa ovim zakonom (član 15. tačka 8 i član 43. Zakona).
- Propisani lekarski pregledi zaposlenih na radnom mestu sa povećanim rizikom obavljaju se u skladu sa Pravilnikom o prethodnim i periodičnim lekarskim pregledima zaposlenih na radnim mestima sa povećanim rizikom.
- Poslodavac je dužan da zaposlenom izda na upotrebu sredstvo i/ili opremu za ličnu zaštitu na radu, u skladu sa aktom o proceni rizika (član 17. Zakona).

U postupku izbora sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i davanja na upotrebu, potrebno je uzeti u obzir:

- a) *Direktiva EU 89/686* - o minimumu zahteva za zaštitu zdravlja i bezbednosti proizvedenih sredstava i opreme lične zaštite,
- b) *Direktiva EU 89/656* o minimumu zahteva za zaštitu zdravlja i bezbednost prilikom korišćenja lične zaštitne opreme od strane zaposlenih na radnom mestu, i
- c) *Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi* («Sl. list SFRJ», br. 35/69).

- Poslodavac je dužan da zaposlenog u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad upozna sa svim rizicima na poslovima na koje ga određuje (radnom mestu) i konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika (član 27. stav 2. Zakona).
- Periodične provere osposobljenosti za bezbedan i zdrav rad zaposlenog koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom poslodavac vrši na način i po postupku utvrđenim aktom o proceni rizika (član 28. stav 3. Zakona).

- Ako aktom o proceni rizika utvrdi nedostatke u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, za čije su otklanjanje potrebna veća investiciona ulaganja, a život i zdravlje zaposlenog nisu teže ugroženi, poslodavac je dužan da sačini poseban program o postupnom otklanjanju nedostataka i utvrdi rokove za realizaciju programa (čl. 26. i 66. stav 3. Zakona).

Zaposleni ima pravo i obavezu da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, ali i pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac ako radi na radnom mestu sa povećanim rizikom. Međutim, zaposleni je dužan da radi, na radnom mestu sa povećanim rizikom na osnovu izveštaja službe medicine rada kojim je utvrđeno da je zdravstveno sposoban za rad na takvom radnom mestu (član 32. Zakona). Zaposleni ima pravo da odbije da radi i ako u toku osposobljavanja za bezbedan rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i za njihovo otklanjanje na poslovima ili na radnom mestu na koji ga je poslodavac odredio (član 33. stav 1. tač. 2. i 3. Zakona).

Poslodavac odlučuje o načinu organizovanja poslova za bezbednost i zdravlje na radu, u zavisnosti od, između ostalog, i od procenjenih rizika. (član 37. stav 5. Zakona).

Poslovi koje obavlja lice za bezbednost i zdravlje kod poslodavca, propisani odredbom člana 40. Zakona, u direktnoj su vezi sa vrstom i obimom procenjenih rizika.

Služba medicine rada, koju poslodavac angažuje po osnovu ugovora, ima posebnu ulogu u sprovođenju procene rizika i ocenjivanju i utvrđivanju posebnih zdravstvenih uslova zaposlenih za obavljanje određenih poslova na radnom mestu (član 41. Zakona).

Poslodavac je dužan da predstavnicima zaposlenih omogući uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, pa i uvid u akt o proceni rizika, kao i da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu, pa i razmatranje pitanja koja se odnose na procenu rizika.

Istovremeno predstavnici zaposlenih imaju pravo da daju predloge o svim pitanjima kao i pitanjima u vezi sa procenom rizika, ali i da zahtevaju od poslodavca da preduzme odgovarajuće mere za otklanjanje ili smanjenje rizika koji ugrožavaju njihovu bezbednost i zdravlje (čl. 45. i 46. Zakona).

Poslodavac je dužan da zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom radi nadoknade štete, a finansijska sredstva za ovo osiguranje padaju na njegov teret i određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja, profesionalnog oboljenja ili oboljenja u vezi sa radom.(član 53. Zakona).

Kako je Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu usaglašen sa odredbama *Direktive EU br. 89/391* od 12 juna 1989.god. o uvođenju mera za podsticanje poboljšanja bezbednosti i zdravlja zaposlenih na radu, obaveza poslodavca da izvrši procenu rizika od povreda na radu i profesionalnih oboljenja na radnim mestima i u radnoj okolini proističe iz odredbe člana 6. stav 3. navedene Direktive. Naime, obaveza poslodavca je da, u odnosu na prirodu delatnosti koju obavlja u preduzeću ili ustanovi, proceni rizike sa aspekta bezbednosti i zdravlja zaposlenih, uzimajući u obzir, između ostalog, izbor sredstava za rad, uslove radne okoline, sredstava i opreme lične zaštite na radu, materijala koje koristi u procesu rada, prilagođenost radnih mesta i radne okoline zaposlenima, i drugo.

Na osnovu rezultata obavljene procene rizika od povreda na radu i/ili profesionalnih oboljenja poslodavac je dužan da obezbedi poboljšanje odnosno dovođenje u propisani nivo stanja bezbednosti i zdravlja na radu na radnim mestima i u radnoj okolini, što se postiže preduzimanjem odgovarajućih preventivnih mera odnosno izmenom radnih ili proizvodnih postupaka. Postupak procene rizika na radnim mestima i u radnoj okolini vodi se sa ciljem da se opasnosti i štetnosti u potpunosti otklone, čemu treba težiti u vođenju postupka. Međutim, kako to najčešće nije moguće, nivo opasnosti i štetnosti treba smanjiti na najmanju moguću meru.

Uvođenjem principa procene rizika i sprovođenje propisane procedure procene, poslodavac može veoma efikasno da sagleda bezbednost i stanje radnih uslova na svim radnim mestima i u radnoj okolini u svom preduzeću ili ustanovi i da finansijska sredstva, koja je dužan da odvajava za poboljšanje bezbednosti i uslova rada, pravilno usmeri za rešavanje konkretno određenih nedostataka ili nepravilnosti vezanih za ovu problematiku.

Ako imamo u vidu da se Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu promovira sistem bezbednosti i zdravlja na radu kojim se vrši stalno unapređivanje i poboljšanje bezbednosti i zdravlja na radu, osiguranje zdravih uslova rada (zdravo radno mesto) sa težnjom ka ostvarivanju dobrobiti na radu, i da je dužnost poslodavca da sprovodi ovaj sistem, sa sigurnošću se može izvesti zaključak da je usvojeni princip procene rizika na radnim mestima i u radnoj okolini veoma pogodan metod za preduzimanje i primenu preventivnih mera od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

U postupku obezbeđivanja i primene preventivnih mera poslodavac je odgovoran i dužan da preduzme sve mere da zaposlenima osigura bezbedne i zdrave radne uslove. Radi ostvarivanja što boljih uslova rada, a sa ciljem stalnog unapređivanja stanja bezbednosti i zdravlja na radu, poslodavac je u obavezi da u postupcima primene preventivnih mera osigura usvojene principe iz odredbe člana 12. Zakona, odnosno usvoji sledeće principe:

- organizuje rad tako da u najvećoj mogućoj meri izbegava rizike;
- obavljaju procenu rizika koji se ne mogu izbeći i preduzima mere za njihovo otklanjanje ili svođenje na najmanju moguću meru;
- prioritetno otklanja rizike na samom izvoru njihovog nastajanja;
- u postupku primene preventivnih mera za bezbedan rad sprovodi principe prilagođavanja rada svakom pojedincu, naročito kada je u pitanju konstruisanje radnog mesta, izbor radne opreme i izbor radnih i proizvodnih metoda, izbegavanje monotonog rada ili rada pri većoj određenoj brzini (rad po normi) i smanjenjem njihovog dejstva na zdravlje i sl.;
- primenu mera prevencije, radi otklanjanja rizika, ostvaruje prilagođavanjem rada tehničkom napretku (korišćenjem savremenih metoda i sredstava);
- primenjuje princip zamene opasnih sa manje opasnim ili potpuno bezopasnim sredstvima rada ili materijalima;
- razvija koherentnu sveukupnu politiku prevencije koja pokriva tehnologiju, organizaciju rada, obavljanje poslova, radne uslove (uslove radne okoline), socijalne odnose i uticaje ostalih faktora koji su u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu;
- u postupku primene mera prevencije daje prednost kolektivnim merama za bezbedan i zdrav rad u odnosu na pojedinačne mere (rešenja);
- kao mere prevencije, naročito u određenim slučajevima (rad sa opasnim stvarima i materijalima) koristi metod davanja odgovarajućih uputstava i instrukcija (pisanih) zaposlenim.

Koristeći navedene principe svaki poslodavac je u obavezi da u odnosu na delatnost i prirodu poslova koje obavlja proceni rizike vezane za bezbednost i zdravlje zaposlenih, "inter alia" u izboru radne opreme, opasnih materija (hemijskih supstanci i preparata) koji se koriste, sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu i opremanju radnih mesta.

Nakon obavljene procene poslodavac, primenjuje preventivne mere i radne i proizvodne metode kojima se obezbeđuje:

- poboljšanje nivoa bezbednosti i zdravlja zaposlenih;
- da se preventivne mere ugrade u sve aktivnosti koje se obavljaju kod poslodavca i to na svim hijerarhijskim nivoima;
- da se uzmu u obzir sposobnosti zaposlenog kada se zaposlenom odredi obavljanje određenih poslova, vodeći računa o njegovom zdravlju, njegovoj stručnosti sl.;
- da se u postupku planiranja i uvođenja novih tehnologija ugrade karakteristični zahtevi u odnosu na zaposlene, tako da se prethodno omogući konsultovanje sa zaposlenima i/ili njihovim predstavnicima, u pogledu posledica koje proističu iz izbora opreme za rad, uslova rada i radne okoline vezano za bezbednost i zdravlje na radu;

- da se preduzmu odgovarajuće mere kako bi se obezbedilo da samo zaposleni koji su dobili odgovarajuća uputstva, u posebno specifičnim i po zdravlje opasnim radnim uslovima, imaju pristup prostoru gde postoje takvi uslovi.

Po sprovedenom postupku procene rizika, odnosno po sprovedenom postupku snimanja organizacije rada, prepoznavanja i utvrđivanja opasnosti i štetnosti, procenjivanja rizika u odnosu na opasnosti i štetnosti i utvrđivanje načina i mera za otklanjanje, smanjenje ili sprečavanje rizika, poslodavac PU „Nata Veljković“ – Kruševac, shodno odredbi čl.14. Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini („Sl.gl.RS“ br. 72/2006), **d o n o s i**

Z A K L J U Č A K

1. Procena rizika je izvršena za sva radna mesta u radnoj okolini poslodavca, odnosno izvršena je za sva radna mesta u objektima koji se koriste kao radni i pomoćni prostor, privremenim gradilištima, saobraćajnim sredstvima i na otvorenom prostoru, na kojima se obavljaju poslovi, odnosno u kojima zaposleni borave ili imaju pristup u toku rada, i to za :

▪ **RM 01 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi vaspitača**

RM 01/1 do 01/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi vaspitača u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Leptirić“, „Naša radost“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“, „Dečiji klub“, u predškolskim grupama „Čitluk“, „Pionirski park“, „Mudrakovac“, „Vuk Karadžić“ i grupama u okviru seoskih škola

▪ **RM 02 – Radno mesto na kom se obavljaju poslovi medicinske sestre za preventivnu zdravstvenu zaštitu**

RM 02/1 do 02/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi medicinske sestre za preventivnu zdravstvenu zaštitu u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Leptirić“, „Naša radost“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“, „Dečiji klub“

▪ **RM 03 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi medicinske sestre u grupi**

RM 03/1 do 03/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi medicinske sestre u grupi u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Leptirić“, „Naša radost“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“ i „Dečiji klub“

▪ **RM 04 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi servirke**

RM 04/1 do 04/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi servirke u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Leptirić“, „Naša radost“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“ i „Dečiji klub“

▪ **RM 05 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi spremačice**

RM 05/01 do 05/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi spremačice u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Leptirić“, „Naša radost“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“, „Dečiji klub“, u predškolskim grupama „Čitluk“, „Mudrakovac“, „Pionirski park“, „Vuk Karadžić“.

▪ **RM 06 – Odeljenje šivenja – poslovi krojača (Lutkarska radionica) u objektu vrtića „Pčelica“**

▪ **RM 07 – Odeljenje pripreme i završnih radova tekstila (Lutkarska radionica) u objektu vrtića „Pčelica“**

▪ **RM 08 – Kuhinja (poslovi pripreme hrane)**

▪ **RM 09 – Pekara**

▪ **RM 10 – Poslastičara**

▪ **RM 11 – Kantine - (Prodavac u kantini OJ“Pionir“)**

▪ **RM 12 – Odeljenje za pranje posuda i transportne ambalaže**

▪ **RM 13 – Vešeraj**

▪ **RM 14 – Automehaničarska radionica**

- **RM 15 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi transportnog radnika**
- **RM 16 – Stolarska radionica (u objektu vrtića „Labud“) – poslovi stolara**
- **RM 17 – Radno mesto na kom se obavljaju poslovi električara**
- **RM 18 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi vodoinstalatera**
- **RM 19 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi bravara i zavarivača**
- **RM 20 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi čuvara u OJ“Pionir“**
RM 20/01 do 20/11 Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi čuvara u vrtićima „Neven“, „Labud“, „Pčelica“, „Naša radost“, „Leptirić“, „Kolibri“, „Biseri“, „Golub mira“, „Zvončić“, „Vlado Jurić“, „Dečiji klub“,
- **RM 21 – Radno mesto na kom se obavljaju poslovi kafe kuvarice**
- **RM 22 – Radno mesto na kojem se obavljaju poslovi vozača**
- **RM 23 – Radno mesto na kojem se obavljaju organizaciono administrativni poslovi (kancelarije)**

2. Procenom rizika, sprovedenim na propisan način i po propisanom postupku od strane pravnog lica sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu, utvrđeno je da kod poslodavca postoji jedno radno mesto sa povećanim rizikom:

- radno mesto RM 12 – Odeljenje za pranje posuđa i transportne ambalaže

3. Analizom rezultata procene rizika na radnim mestima dobijeni su prioriteti u otklanjanju rizika od nastajanja povreda na radu ili oštećenja zdravlja zaposlenih na ovim radnim mestima, odnosno utvrđeni su prioriteti u sprovođenju mera i načina otklanjanja, smanjenje i sprečavanje tih rizika, i to su:

- redovni periodični pregledi i ispitivanja električnih instalacija izvedenih u građevinskim objektima namenjenim za radne i pomoćne prostorije, odnosno redovna provera njihove ispravnosti od strane pravnog lica sa licencom za pregled i ispitivanje opreme za rad, na vremenski period od 5 godina,
 - redovna ispitivanja uslova radne okoline i pregledi i ispitivanja opreme za rad,
 - obezbeđivanje i izdavanje zaposlenima na upotrebu svih aktom o proceni rizika predviđenih sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu,
 - obavezna namenska upotreba sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu, od strane zaposlenih za vreme rada, odnosno obavljanja određene vrste poslova,
 - upoznavanje zaposlenih sa svim vrstama rizika svog radnog mesta i konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu, utvrđenih aktom o proceni rizika, izvršiti osposobljavanje svih zaposlenih za bezbedan i zdrav rad,
 - dodatno osposobljavanje putem uputstva za bezbedan i zdrav rad, odnosno uputstva utvrđenih aktom o proceni rizika, izrađenih od strane lica za bezbednost i zdravlje na radu koje kontrolišu i njihovu primenu i sprovođenje,
 - obaveštavanje i informisanje zaposlenih o rizicima i merama za njihovo otklanjanje, sprečavanje i smanjenje na najmanju moguću meru, vidnim obeležavanjem i isticanjem oznaka za bezbednost i zdravlje (znaci zabrane, obaveze, opasnosti i obaveštenja), izabranim prema vrsti rizika i mera od strane lica za bezbednost i zdravlje na radu,
 - sprovođenje propisanih mera za bezbednost i zdravlje na radu koje se odnose na održavanje radnog mesta u urednom i čistom stanju,
 - upućivanje zaposlenih koji rade na radnom mestu sa povećanim rizikom na predhodne, odnosno periodične lekarske preglede, kao i ostalih zaposlenih u skladu sa zakonom i drugim propisima i aktom o proceni rizika.

4. Svi zaposleni u PU „Nata Veljković“ su dužni da realizuju zahteve i mere iz akta o proceni rizika, u skladu sa zakonom i drugim propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Provera efikasnosti primene akta o proceni rizika vrši se neprekidno.

Sa aktom o proceni rizika upoznati sve zaposlene kod poslodavca.

5. Direktor u ime poslodavca daje sledeću izjavu:

„Poslodavac PU „Nata Veljković“– Kruševac, se obavezuje da će primeniti sve utvrđene mere za bezbedan i zdrav rad na radnim mestima i u radnoj okolini, u skladu sa aktom o proceni rizika.

Preuzimam potpunu odgovornost za realizaciju predviđenih mera, prema utvrđenim prioritetima.

O sprovođenju mera za bezbedan i zdrav rad na radnim mestima i u radnoj okolini, utvrđenih aktom o proceni rizika, stara se lice za bezbednost i zdravlje na radu kod poslodavca.“

D i r e k t o r,

Kruševac, _____

Vesna Živković, spec.strukovni vaspitač